

**БЕРИСЛАВСЬКА МІСЬКА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
БЕРИСЛАВСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ
НАЧАЛЬНИКА МІСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

від 28.08.2023

Берислав

№ 173

Про затвердження Програми поліпшення екологічного стану та зменшення техногенного навантаження на території Бериславської міської територіальної громади «Екологія 2024-2026»

З метою забезпечення відновлення, сталого розвитку та збереження природного середовища на території Бериславської міської територіальної громади, для реалізації комплексних заходів з поліпшення екологічного стану та зменшення техногенного навантаження, урахувуючи негативний вплив військових дій російської федерації та катастрофи, спричиненої підривом Каховської Гідроелектростанції, відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Указів Президента України від 27.10.2022 р. №738/2022 «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Херсонській області» та від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), керуючись розпорядженням Президента України від 01.11.2022 р. №276/2022-рп «Про призначення О.Шаповалова начальником Бериславської міської військової адміністрації Бериславського району Херсонської області», розпорядженням начальника Бериславської міської військової адміністрації від 01.08.2023р. №152 «Про розподіл обов'язків між начальником міської військової адміністрації та його заступником»:

1. Затвердити Програму поліпшення екологічного стану та зменшення техногенного навантаження на території Бериславської міської територіальної громади «Екологія 2024-2026» (далі - Програма), що додається.

2. Фінансування заходів Програми здійснювати за рахунок коштів місцевого, державного бюджетів, державних та місцевих спеціальних фондів, а також за участю можливих інвесторів та донорів.

3. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Заступник начальника Бериславської
міської військової адміністрації

Олена ТИХОНОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження Бериславської міської
військової адміністрації
від 28.08.2023р. № 173

ПРОГРАМА

поліпшення екологічного стану та зменшення техногенного навантаження на території Бериславської міської територіальної громади «Екологія 2024-2026»

Паспорт Програми

1.	Ініціатор розроблення Програми	Бериславська міська військова адміністрація
2.	Розпорядчі документи про розроблення Програми	Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Закон України «Про відходи» від 05.03.1998 № 187/98 (із змінами), Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» від 10 січня 2002 року № 2918-III (зі змінами), постанов КМУ від 17.09.1996 року № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів», від 20.03.2019р. № 228 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення природоохоронних заходів на об'єктах комунальної власності», від від 20.03.2022 р. № 326 «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації»
3.	Розробник Програми Співрозробник програми	Бериславська міська військова адміністрація ГО «Причорноморський центр політичних і соціальних досліджень»
4.	Відповідальний виконавець Програми	Бериславська міська військова адміністрація
5.	Учасники Програми	Бериславська міська військова адміністрація, структурні підрозділи Бериславської міської ради та її виконавчого комітету, старостати, Бериславська районна військова адміністрація, Херсонська обласна військова адміністрація, комунальні підприємства громади
6.	Термін реалізації Програми	2024-2026 рр.

7.	Мета програми	Ліквідація спричиненої російською окупацією і бойовими діями шкоди довкіллю. Поліпшення екологічного стану довкілля шляхом забезпечення охорони, раціонального використання і відтворення природних ресурсів; досягнення гармонійної взаємодії громади і навколишнього середовища за умов активізації економічних процесів, розвитку виробничого комплексу та інфраструктури міста
8.	Джерела фінансування заходів Програми:	Міжнародна донорська допомога від організацій із захисту довкілля; міський бюджет; державний бюджет
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми (тис.грн.), Всього: у тому числі: державний бюджет: міський бюджет Бериславської територіальної громади: кошти міжнародної допомоги: інші джерела:	178 634, 050 86 791,506 32 510,31 55 332,234 4 000,00
10	Ключові показники ефективності	Площа розмінованих земель загального користування; площа відновлених / новостворених зелених насаджень; кількість населених пунктів і абонентів, забезпечених цілодобовим водопостачанням; кількість населених пунктів, обладнаних системами водоочищення; кількість абонентів, охоплених роздільним збиранням, централізованим вивезенням і утилізацією ТПВ

1. Сучасний екологічний стан та основні екологічні проблеми Бериславської міської територіальної громади

Російське вторгнення спричинило різке загострення наявних до нього і появу нових загроз для довкілля. Зокрема, має місце суцільне мінування територій – як ріллі, так і земель загального користування (пасовищ, сіножатей, лісосмуг та інших зелених насаджень). Підрив греблі Каховської ГЕС спричинив падіння рівня ґрунтових вод і підвищене навантаження водокористувачів на артезіанський горизонт. Окупанти залишили по собі стихійні звалища побутового сміття та залишків техніки, «прикриті» мінами та нерозірваними боєприпасами. Використання агресором реактивних систем залпового вогню забруднює територію токсичним окислювачем реактивного палива. Застосування авіабомб масою бойової частини понад 100 кг залишає вирви, що потребують земляних робіт для відновлення поверхні. Обстріли унеможливають роботу комунальних служб, зокрема і в частині поводження з ТПВ, а також заважають відповідно завершенню і початку будівництва передбачених попередньою Програмою сміттєпереробного комплексу і очисних споруд в м. Бериславі.

Питання ліквідації екологічних наслідків підриву окупантами греблі Каховської ГЕС не є основним є предметом розгляду цієї програми через поточну невизначеність із подальшими напрямками діяльності в цьому напрямку з боку державної влади.

Питання прискорення розмінування територій серед запланованих заходів Програми буде обмежено інформаційною роботою із світовим співтовариством з метою інформування про екологічну і загалом гуманітарну катастрофу, спричинену неможливістю звичайної економічної діяльності для населення і загрозою існування цілих екосистем.

Вирішення решти екологічних проблем, зусилля з чого заплановані цією Програмою, буде можливим лише в разі вигнання окупантів з лівого берега Дніпра, чим буде створено умови як для повернення ВПО на територію громади, так і для повноцінної діяльності з відновлення. Тому всі заходи цієї Програми заплановані за умови відсутності активних бойових дій на території громади та на її південній межі.

Зростання кількості побутових відходів є джерелами забруднення навколишнього середовища і становлять екологічну загрозу. Не менш гостро, ніж у попередні роки, стоїть у населених пунктах громади проблема поводження з твердими побутовими відходами. Побутові відходи, що утворюються на території міста Берислав, продовжують до введення в експлуатацію комплексу по сортуванню побутових відходів складуватися на міському полігоні твердих побутових відходів. У першому півріччі 2023 р. видалено 3, 479 тис. куб.м. твердих побутових відходів, що є меншим на 10 % за аналогічний період останнього мирного 2021 року через скорочення наявного населення, а також через перешкоди руху комунального транспорту ворожими обстрілами. У решті населених пунктів громади централізоване вивезення твердих побутових відходів відсутнє, вони потрапляють або на стихійні звалища, або спалюються безпосередньо виробниками відходів.

Важливим залишається питання потрапляння ресурсоцінних відходів на полігон ТПВ. Так, відповідно до ст. 32 Закону України «Про відходи» з 01 січня 2018 року забороняється захоронення неперероблених (необроблених) побутових відходів. Попереднє сортування відходів перед видаленням на звалище та впровадження роздільного збирання вторинних компонентів ТПВ дасть можливість зменшити обсяги розміщення побутових відходів на полігоні.

З цією метою планується завершення будівництва комплексу по сортуванню побутових відходів (за межами населеного пункту міста Берислав). Використання відходів в якості вторинної сировини є одним з головних напрямків вирішення проблеми зменшення екологічного навантаження на довкілля міста.

У місті Бериславі частково впроваджене роздільне збирання твердих побутових відходів. Так, на 47 контейнерних майданчиках міста знаходиться 86 контейнерів для ПЕТ-пляшок. На сьогодні ця кількість контейнерів є недостатньою від необхідної кількості з урахуванням населених пунктів, що входять до Бериславської міської територіальної громади.

Встановлення контейнерів для роздільного збору сміття та урн на території всіх населених пунктів міської територіальної громади, приведе до покращення санітарного стану та недопущення виникнення несанкціонованих сміттєзвалищ, зменшення витрат міського бюджету на прибирання випадкового сміття. Крім того, наявність контейнерів, чий зміст регулярно вивозиться, на відстані пішої доступності в кожному населеному пункті громади, вирішить і проблему стихійних звалищ, які без наявності альтернативи куди дівати відходи, безглуздо очищати і рекультивувати.

Програмою передбачено належне утримання зелених насаджень та поступова заміна старих дерев, а також дерев, спалених чи знищених ворожими артилерійсько-мінометними обстрілами і авіаційними бомбардуваннями, вирубаних на потреби опалення взимку 2023/2023 років і в подальші роки в разі невідновлення газопостачання, на молоді дерева порід з поліпшеними декоративними та естетичними властивостями, впровадження посадки дерев, кущів та газонів. Згідно з діючим законодавством кількість висаджених дерев повинна перевищувати кількість знесених.

Гострою проблемою залишається аварійний стан каналізаційних мереж та очисних споруд міста Берислава.

Каналізаційні системи та очисні споруди міста обліковуються на балансі КВУ «Бериславський водоканал», при цьому очисні споруди знаходяться в неробочому стані з 2003 року та оцінюються як аварійні.

У північно-західній частині міста розміщені очисні споруди м. Берислав, збудовані в 1972 році. У 1974 році очисні споруди були введені в експлуатацію. З 2003 року, після аварії, очисні споруди не працюють. Загальний стан несучих конструкцій обстежених будівель і споруд оцінюються як непридатний до нормальної експлуатації і аварійний, що відповідає категоріям III і IV. Мережа каналізації проведена частково в місті, приватні домоволодіння а також всі домогосподарства інших населених пунктів громади користуються вигрібними ямами. Міською каналізацією користуються об'єкти соціальної інфраструктури та частково приватні домоволодіння, промислові підприємства.

У зв'язку з аварійним станом та необхідністю проведення реконструкції каналізаційно-насосних станцій та очисних споруд, з метою відтворення, підтримання природних ресурсів у належному стані та запобігання негативним явищам, пов'язаним із забрудненням довкілля виготовлено проектно-кошторисну документацію «Реконструкція очисних споруд в м. Бериславі Херсонської області».

Даний проект спрямований на запобігання техногенної катастрофи екологічного характеру на території Бериславської міської ради та запобігання забрудненню річки Дніпро, що, в свою чергу, призведе до покращення якості проживання населення та доброзичливих взаємовідносин с містами-сусідами. Внаслідок підриву греблі Каховської ГЕС проект не потребує корегування, більш того, його реалізація стала ще гостріше необхідною через зменшення на невизначений період приблизно вдесятеро площі перерізу водойми, в якій «розчиняються» неочищені стоки, а відтак і об'єму води, в якій це розчинення відбувається.

Ситуація з забезпеченням міста якісною питною водою залишається складною. У цілому, систему водопостачання громади можна охарактеризувати як застарілу, енергоємну та не досить ефективну, після підриву греблі спостерігається падіння дебету більшості свердловин, які пораються з навантаженням лише завдяки масовій евакуації жителів міста в безпечніші райони – повернення більшості жителів вона витримати вже нездатна.

Водозабірні споруди та водопровідні мережі наднормативно зношені, на них втрачається до 12% води, що добувається.

Вода – базова потреба людини, без задоволення якої неможливий розвиток в жодній іншій сфері. Розуміння головних потреб громади та ефективне планування роботи являється одним із найвищих пріоритетів забезпечення населення якісною питною водою.

Одним із факторів прояву деградації земель є ерозія ґрунтів. Оскільки Берислав – місто з вираженим рельєфом, має місце інтенсивна водна ерозія ґрунтів з утворенням і розширенням балок. Існувала загроза вітрової ерозії осадкових порід колишнього дна Каховського водосховища після його остаточного висихання, однак

ця загроза суттєво зменшилась природним шляхом через стрімке суцільне заростання оголених поверхонь степовою рослинністю. Хоча до утворення цим вторинним степом міцного дернового шару, стійкого до вітрової ерозії, пройнуть десятиліття, корені навіть загиблих і пересохлих однорічників достатньо ефективно запобігатимуть розвіюванню ґрунтів.

Таким чином, основною небезпекою вітрової ерозії залишається рільництво – землі під паром і землі після висівування озимих культур до їх виростання і укріплення (практично – до періоду колосіння). Однак зменшення фактичної орних земель через замінування дає час на вживання заходів проти вітрової ерозії після відновлення рільництва шляхом відновлення і ущільнення лісонасаджень.

Полезахисні смуги створюють поліпшення мікроклімату полів, захисту їх від пилових бур, посух і суховіїв. В умовах поширення вітрової ерозії захисна дія їх виявляється у зміні структури вітрового потоку і зменшенні його швидкості, затриманні частинок ґрунту, що рухаються, і, відповідно, в послабленні руйнівної дії вітру на ґрунт. Ефективність лісосмуг при цьому залежить від їх вітропроникності. Враховуючи дослідження та практику, найдоцільнішими для захисту від вітрової ерозії в умовах неможливості висаджувати лісосмуги через кожні 50 метрів, є смуги ажурно-продувної конструкції з просвітами по профілю між стовбурами 60-70 і в кронах дерев 15-30%, які попри слабшу затримку швидкості вітру, ніж щільні лісосмуги, не спричиняють хвилеподібних «перескоків» вітру через лісосмугу із атакою ґрунту під кутом наближеним до прямого за 25-30 м від лісосмуги, що супроводжується активною ерозією. руйнуванням родючого шару. З іншого боку, функцію затримки вологи і захисту від водної ерозії найкраще виконують щільні лісосмуги. Вони ж рекомендовані для захисту полів від автомобільних доріг, у т.ч. польових. Програмою передбачене суцільне дефектування лісосмуг, їх інвентаризація та паспортизація за правилами, діючими для зелених насаджень, внесення до земельного кадастру, відновлення до стану, передбаченого конструкцією, і за можливості передача в пільгову оренду землекористувачам на умовах догляду і підтримання зазначеної в паспорті конструкції смуги.

Стосовно водної ерозії, її головний чинник – Каховське водосховище, наразі зникло, а залишкове русло Дніпра, Таванської протоки і дрібних водотоків, загрожує ерозією необлікованим ґрунтам колишнього дна водосховища, щодо захисту яких відсутнє як бачення, так і законні підстави. Однак залишаються загрози водної ерозії тимчасовими і сезонними водотоками в Шиловій, Бериславській, Дремайлівській і Старошведській балках, від чого необхідний суцільний захист щільними лісосмугами від 7 рядів і вище по краях балок із подальшим залісненням також їх схилів.

Однією з проблем на розв'язання яких спрямована Програма, є антиекологічна поведінка частини громадян, недостатній рівень екологічної освіти, культури та виховання населення. Для протидії антиекологічній поведінці буде запроваджено каральний механізм, а для виховання поваги до довкілля і нульової толерантності до засмічення довкілля, знищення зелених насаджень, передбачено курс позакласної просвітницької роботи, заохочення волонтерства в екологічній галузі, і залучення шкільної молоді до участі в озелененні і очищенні довкілля на уроках трудового навчання.

2. Мета та основні завдання Програми

Основною метою Програми поліпшення екологічного стану та зменшення техногенного навантаження на території Бериславської міської територіальної громади «Екологія 2024-2026» (далі – Програма) є поновлення і забезпечення

екологічно безпечних умов життєдіяльності населення, зменшення антропогенного тиску на довкілля, зокрема, спричиненого активними бойовими діями та тимчасовою окупацією в 2022 році, відновлення природного середовища і створення комфортних та прийнятних умов для прийняття громадянами рішення залишитися жити і працювати в громаді або повернутися додому після тимчасового переміщення.

Основні завдання Програми:

- сприяння в межах компетенції відновленню природних просторів без мінно-вибухової небезпеки;
- зменшення забруднення ґрунтів твердими побутовими відходами та інфільтратом від їх розкладання на необладнаних офіційних і стихійних звалищах;
- зменшення забруднення повітря шляхом запобігання спалення твердих побутових відходів у приватних домогосподарствах;
- збереження, відновлення та створення зелених насаджень лісів і лісосмуг задля збереження та відтворення родючості земель;
- відновлення та створення нових зелених насаджень (парків, скверів, площ тощо) населених пунктів громади;
- підвищення екологічної свідомості мешканців міста, передусім учнівської молоді;
- безперебійне забезпечення наявного населення питною водою та технічною водою для побутових і господарських потреб, зокрема для поливу.
- забезпечення приватного сектора міста та сіл громади системами водовідведення і водоочищення (очисні споруди в Бериславі, модульні системи в селах).

Програма сприятиме покращенню навколишнього середовища в населених пунктах громади, збереженню і відновленню зелених насаджень, підвищенню екологічної свідомості у населення, плануванню діяльності парків з озеленення та благоустрою, їх реальному розвитку на найближчі декілька років тощо.

3. Основні напрямки виконання Програми

Для досягнення основної мети Програми передбачається реалізувати заходи щодо поліпшення екологічного стану та зменшення техногенного навантаження на території Бериславської міської територіальної громади (згідно плану заходів, що є додатком до Програми) за такими основними напрямками:

- недопущення забруднення довкілля неочищеними стічними водами;

Однією з найбільших проблем забруднення річок є погана якість очищення стічних вод. У багатьох регіонах взагалі відсутній повний комплекс очисних споруд і зон санітарної охорони. Тому значний відсоток промислових і господарчо-побутових відходів, які підприємства зливають в річки, не очищаються або не відповідають встановленим санітарним вимогам. Органічні речовини, яйця гельмінтів, патогенні бактерії, сульфати, хлориди, важкі метали, пестициди – комплекс «вітамінів», які ми отримуємо разом з водою.

Експерти вважають, що, найперше, для покращення стану водойм необхідно забезпечити навколо водних об'єктів оптимальне поєднання лісових насаджень та лук, здійснити комплекс заходів з припинення скидання до них неочищених стічних вод, ренатуралізації осушених заплав, рекультивації порушених земель, а також провести моніторинг стану гідротехнічних споруд на річках, переробки берегів, що призводить до обміління та замулення річок.

- недопущення забруднення довкілля побутовими та токсичними відходами;

Особлива увага в законодавстві приділяється небезпечним відходам, тому, що вони самостійно або при вступі в контакт із іншими речовинами можуть заподіяти шкоду навколишньому природному середовищу і здоров'ю людини. Небезпечними

є відходи, що мають фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними. Залежно від шкідливості їх властивостей вони поділяються на токсичні, біологічні, вибухонебезпечні, вогненебезпечні і радіоактивні відходи.

Відповідно до ст.33 Закону України «Про відходи» зберігання та видалення відходів здійснюються відповідно до вимог екологічної безпеки та способами, що забезпечують максимальне використання відходів чи передачу їх іншим споживачам (за винятком захоронення).

Видалення відходів здійснюється відповідно до встановлених законодавством вимог екологічної безпеки з обов'язковим забезпеченням можливості утилізації чи захоронення залишкових продуктів за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

- недопущення погіршення якості підземних вод;

Підземні води є одним з найважливіших об'єктів надр. Вони мають стратегічне значення як надійне та якісне джерело питного водопостачання населення.

- захист земель від деградації та підвищення родючості ґрунтів;

Сучасне землеробство спрямоване на раціональне та екологічно безпечне використання землі, відтворення її родючості та захист від ерозії, створення оптимальних умов для формування великого і сталого урожаю сільськогосподарських культур. Підвищення родючості ґрунтів є необхідною умовою для запровадження передових агротехнологій та раціонального використання місцевих ґрунтово-кліматичних ресурсів, засобів інтенсифікації та системи сівозмін. Підвищення родючості можливе лише за комплексу заходів. Щоб підвищити родючість ґрунтів, необхідно відповідно до умов природно-економічних зон застосовувати найінтенсивніші системи землеробства, які складаються з таких основних напрямків:

- правильна організація території господарства та удосконалення структури земельних угідь;
- раціональна структура посівних площ;
- система правильних сівозмін;
- система обробітку ґрунту відповідно до ґрунтово-кліматичних умов і біологічних особливостей вирощуваних культур;
- сівба високоякісним сортовим насінням із застосуванням прогресивних способів сівби, догляду за посівами, механізованого збирання врожаю;
- система раціонального виготовлення місцевих і внесення різних видів добрив;
- система захисту рослини від бур'янів і хвороб;
- система меліоративних заходів;
- система боротьби з ерозійними процесами;
- система машин та знарядь для застосування комплексної механізації.

- збереження зелених насаджень та лісових ресурсів.

Зелені насадження формують ландшафт населених пунктів, є місцем повсякденного відпочинку населення, вони покращують природне середовище.

Стан зеленої зони громади такий, що значна частина зелених насаджень досягла вікової межі і потребує негайної заміни в зв'язку із тим, що більшість із них фаутні, напівсухі і знаходяться в аварійному стані; загрожують безпеці людей, будівель та автотранспорту.

Розвиток зеленого господарства виконується переважно за рахунок створення локальних зелених зон: паркових насаджень, скверів, фруктових садів.

Актуально на сьогодні: забезпечення обслуговування зелених насаджень в межах жилої забудови (прибудинкових територій житлових масивів, територія міського басейну вздовж вулиць та доріг населених пунктів; оновлення існуючих насаджень і створення нових скверів та зеленої зони; ліквідація сухостою, аварійних ,

фаутих та уражених омелою дерев ; кронування дерев та обрізання гілок уражених омелою

- зменшення шкідливого впливу промислових підприємств, об'єктів, теплоенергетики та транспорту;

- впровадження автоматизованих систем накопичення, збереження та використання природних ресурсів;

- відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарного стану річок, водойм та підземних вод.

- природоохоронна, просвітницька та виховна робота.

- боротьба з бур'янами.

Серед значної кількості бур'янів амброзія полинолиста приносить особливо великі втрати в сільському господарстві, при цьому являючись злісним карантинним бур'яном. Рослини амброзії виробляють величезну кількість пилку та насіння. Квітковий пилок є дуже небезпечним і шкідливим для людини і при вдиханні з повітрям викликає алергійне захворювання – амброзійний поліноз. Хвороба протікає у вигляді різко вираженого алергійного риніту, кон'юктивіту, бронхіальної астми, мігрені, кропивниці та супроводжується значним знесиленням організму. Лікування алергії, спричиненої пилом амброзії, тривале й важке. Для подолання даної проблеми необхідно привернути увагу населення та громадськості до проблеми, пов'язаної із засміченням земель карантинним бур'яном та провести заходи локалізації амброзії полиноистої та ліквідації її на території Бериславської міської територіальної громади. У зв'язку з замінуванням полів і неможливістю відтак на них боротися з амброзією агротехнічними і механічними методами, є небезпека різкого збільшення щільності кущів цієї рослини в складі вторинного степу на занапащених полях. Також вона фігуруватиме серед травяного покриття дна колишнього водосховища. Єдиним способом боротьби проти амброзії на замінованих полях і на прилеглих ділянках дна колишнього водосховища, є хімічний – внесення гербіцидів з безпілотних літальних апаратів, причому робити це доведеться за кошти міського бюджету, оскільки ні державні трансферти, ні міжнародні екологічні гранти на боротьбу з алергенами/бур'янами не виділяються.

4. Термін виконання заходів та виконавці Програми

Виконання заходів Програми передбачене протягом 2024 – 2026 років.

Виконавцями Програми є Бериславська міська військова адміністрація, структурні підрозділи Бериславської міської ради та її виконавчого комітету, старости старостинських округів, комунальні установи, заклади та підприємства міської громади (обов'язково до виконання), а також громадські організації і активісти, промислові підприємства, організації та установи міста незалежно від форми власності, приватні підприємці, мешканці громади (за їх згодою).

5. Механізм забезпечення виконання Програми

Фінансове забезпечення

В якості основного джерела фінансування програми розглядаються кошти міжнародної донорської допомоги, також фінансування здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, міського бюджету, обласного, районного і міського фондів охорони навколишнього природного середовища, а також залучення коштів підприємств, установ та організацій різних форм власності та фізичних осіб (за їх згодою).

6. Контроль за виконанням заходів Програми

Координація діяльності та систематичний контроль за виконанням передбачених Програмою заходів покладається на Бериславську міську військову адміністрацію.

Відповідальні виконавці програми в процесі виконання Програми забезпечують контроль за реалізацією завдань і заходів, цільове та ефективне використання донорських і бюджетних коштів протягом усього строку реалізації відповідної Програми у межах визначених проєктних завдань та/або бюджетних призначень.

Оцінка ефективності Програми здійснюється на підставі аналізу результативних показників, оприлюднення звітів про реалізацію проєктів міжнародної донорської допомоги, а також інформації, що міститься у бюджетних запитах, кошторисах та звітах про виконання паспортів бюджетних програм.

У частині залучених на виконання Програми коштів бюджетів усіх рівнів, результати оцінки ефективності бюджетних програм, у тому числі висновки органів виконавчої влади, уповноважених на здійснення фінансового контролю за дотриманням бюджетного законодавства, є підставою для прийняття рішень про внесення в установленому порядку змін до бюджетних призначень поточного бюджетного періоду, відповідних пропозицій до проєкту бюджету на плановий бюджетний період та до прогнозу бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди, включаючи зупинення реалізації відповідних бюджетних програм.

7. Очікувані результати

Виконання Програми дозволить:

- Поліпшити комфортність умов проживання і сприяти поверненню до громади ВПО та заохоченню залишатися жителям надалі;
- Зменшити шкоду довкіллю, спричинену російською окупацією в 2022 році і бойовими діями, що тривають;
- покращити санітарний стан населених пунктів ради;
- сформувати відповідальність кожного мешканця за вирішення екологічних проблем у населених пунктах;
- поліпшити екологічне природне середовище та естетичну привабливість міста Берислав і сіл громади;
- вирішити проблеми очищення території міста та сіл від сміття, розміщення і захоронення побутових відходів, які не утилізовані;
- ліквідувати несанкціоновані звалища;
- поліпшити санітарний стан зелених насаджень, створити умови для їх рекреаційного використання;
- розширити площі озеленення території громади та створити нові об'єкти зелених насаджень;
- знизити вплив шкідливих екологічних факторів на зелені насадження і рослинність зеленої зони населених пунктів;
- відновити парки, сквери та інші об'єкти зелених зон населених пунктів, а також провести додаткову посадку дерев на вулицях, лісосмуг і інших захисних насаджень;
- покращити якісний стан води р. Дніпро (шляхом реконструкції очисних споруд каналізації і будівництва модульних водоочисних систем);
- Покращити забезпечення жителів питною та технічною водою;
- Зменшити шкідливий вплив на здоров'я громадян карантинних алергенів із вторинних степів.

Додаток
до Програми поліпшення екологічного стану та зменшення техногенного навантаження на території Бериславської міської територіальної громади «Екологія 2024-2026»

ЗАХОДИ

поліпшення екологічного стану та зменшення техногенного навантаження на території Бериславської міської територіальної громади «Екологія 2024-2026»

№	Найменування заходів	Потужність, індикатори виконання	Строк виконання	Обсяги фінансування, тис.грн.			Джерела фінансування	Відповідальні за виконання	
				Всього	у т.ч. по роках				
					2024	2025			2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Розділ 1. Сприяння розмінуванню території									
1.1	Підготовка, збір громадської підтримки і спрямування адресатам звернень до міжнародної спільноти про надсилання спеціалістів та фінансування програм з розмінування	12 звернень	Протягом дії програми, по 1 зверненню кожного кварталу	-				-	Бериславська МВА, старости, Рада ВПО
1.2	Прозоре звітування про розміновані території і території, на яких зберігається мінна небезпека шляхом щомісячної звітності і створенню на сайті громади інтерактивного картографічного ресурсу на базі гугл-карт, що оновлюватиметься не пізніше тижня після зміни мінного статусу відповідних ділянок	36 звітів, 1 інтерактивна карта	Карта – 1 квартал 2026 року; звіти – до 15 числа місяця, наступного за звітним	27,2	22,4	2,4	2,4	Міський бюджет	Бериславська МВА
Розділ 2. Зменшення забруднення ґрунтів твердими побутовими відходами та інфільтратом від їх розкладання на необладнаних офіційних і стихійних звалищах									
2.1	Завершення будівництва комплексу по сортуванню побутових відходів м. Берислав Херсонської області (за межами населеного пункту)	26 тис. м3/рік 98 м3 / добу	2024	11 770,323	11 770,323			Державний бюджет	Бериславська МВА
2.2	Будівництво комплексу по сортуванню побутових відходів м. Берислав Херсонської області (за межами населеного пункту) II черга.		2024	1 307,814	1 307,814			Міський бюджет	Бериславська МВА
2.3	Прийняття регуляторного акту - Правил поводження з ТПВ на території Бериславської міської територіальної громади. Забезпечення всіх населених пунктів громади з наявними мешканцями контейнерами для генерального ТПВ та для ПЕТ-пляшки на відстані менше 300 м від кожної оселі, визначення очікуваної вартості послуги з 1 абонента на місяць і через конкурс оператора(ів) послуги з вивезення ТПВ на комплекс по сортуванню, укладання з усіма абонентами договорів на послугу з вивезення ТПВ.	1 цільова програма; оператори в 10 населених пунктах; абонентські договори з 5000 власників чи відповідальних наймачів; 59 пар контейнерів встановлені в селах громади	Регуляторний акт – до 30.06.2024; облаштування контейнерів, укладання договорів і початок вивезення: 2024-2026	1423,08 158,12	474,36 52,71	474,36 52,71	474,36 52,7	Міжнародна грантова допомога Місцевий бюджет (співфінансування) Також за потреби має бути передбачена допомога операторам комунальної форми власності в капітальному ремонті спецтехніки – тракторів і причепів	Бериславська МВА
2.4	Проведення просвітницької кампанії в процесі обговорення проєкту регуляторного акту Правил поводження з ТПВ: комбіновані онлайн/офлайн громадські слухання в старостинських округах; позакласні заходи в навчальних закладах	6 громадських слухань; план позакласних заходів і публічний звіт про його виконання	Слухання – березень-травень 2024; позакласні заходи: III чверть 2023/24 н.р., публічний звіт відділу освіти – червень 2024	- (в межах наявного фінансування заробітної плати посадових осіб)				-	Бериславська МВА; Старости; відділ освіти Бериславської міської ради
2.5	Розробка схеми санітарної очистки населених пунктів Бериславської міської територіальної громади	Текст затвердженої Схеми	2024	370	310	60		Міський бюджет	Бериславська МВА
2.6	Ліквідація стихійних звалищ відповідно до чинної Схеми санітарної очистки: визначення/уточнення місць їх розташування, приписи землекористувачам (за наявності) про їх знищення, створення на сайті громади інтерактивної карти стихійних звалищ на базі гугл-карт, запровадження штрафів за викидання ТПВ в неналежні місця, створення рубрики «свині серед нас» із розміщенням відеодоказів засмічення доквілля чи спалення ТПВ на подвір'ях; проведення	Інтерактивна карта; рішення Бериславської МВА про штрафи; рубрика з відео порушників на сайті план позакласних заходів і публічний звіт про його	Заповнена карта: 1 квартал 2024 року; Запровадження штрафів і заповнення рубрики «свині» контентом: протягом 3 місяців після початку централізованого вивезення ТПВ згідно з п.2.3 цієї Програми у відповідному населеному пункті; публічний звіт відділу	480	160	160	160	Міський бюджет	Бериславська МВА; Старости; відділ освіти Бериславської міської ради

	повідітницької кампанії в закладах середньої освіти;	виконання;	освіти – червень 2024						
Розділ 3. Збереження, відновлення, відновлення та створення зелених насаджень лісів і лісосмуг задля збереження та відтворення родючості земель									
3.1	Інвентаризація зелених насаджень територіальної громади за ознаками типів насаджень, географічної локації, видів, кількості, стану дерев, категорії земель, землевласників і землекористувачів (за наявності)	Акт про інвентаризацію	2024 протягом року	500	500			Міський бюджет	Бериславська МВА, старости, лісовпорядник
3.2	Розробка, прийняття і початок виконання за підсумками інвентаризації довгострокової цільової програми збереження, відновлення, відновлення та створення зелених насаджень лісів і лісосмуг «Зелений Берислав» з метою відновити і в подальшому утримувати пошкоджені, знищені або деградовані насадження в їх проєктних виглядах і конструкціях, здійснити заліснення всіх непридатних для сільськогосподарського виробництва земель запасу, передусім біля населених пунктів, а також колишніх схилів Каховського водосховища і балок (в частині, що наразі не заліснена)	Рішення про затвердження програми; На 600 га земель запасу та інших непридатних для товарного сільгосп. виробництва земель, а також до 200 га схилів колишнього водосховища і балок розпочато заліснення; до 20 км лісосмуг – ремонт і реконструкція	Прийняття програми: 12.2024 – після затвердження акту інвентаризації, термін дії програми 2025-2026 з утримання насаджень, а за потреби на подальше озеленення	50 000 8 000 4 000 <i>(Контракти на роботу на озеленення і первинного догляду: 800 га насаджень складає 300 мільйонів грн, з яких 50 мільйонів – нарізати матеріали, решта – прями. заліснювальні витрати, адміністративні витрати на оплату праці і ССВ, прибуток підрозділів та отримання)</i>		25 000 4 000 2 000	25 000 4 000 2 000	Міжнародна грантова допомога (саджанці, паливо і допоміжні матеріали) Міський бюджет Державна служба зайнятості (часткова оплата праці задіяних переважно на волонтерських засадах через органи самоорганізації населення і НГО громадян)	Бериславська МВА, старости, лісовпорядник
3.3	Зміна цільового призначення і оформлення в кадастрі ділянок під існуючими і перспективними зеленими насадженнями, у т.ч. з земель запасу сільськогосподарського призначення на землі загального користування; внесення змін до Генеральних планів населених пунктів громади з метою надання рекреаційного призначення всім землям під наявними і перспективними зеленими насадженнями в межах населених пунктів.	В генеральних планах додано 800 га земель рекреаційного призначення, а в земельному кадастрі 800 га земель загального користування	2024	- <i>(в межах існуючих фондів оплати праці)</i>					Бериславська МВА, землевпорядник, лісовпорядник
3.4	Запровадження в системі виконавчих органів місцевого самоврядування посаду лісовпорядника (головного спеціаліста) для координації заходів із створення і утримання зелених насаджень. Зокрема, лісовпорядник узгоджуватиме профілактичні, санітарні, формуючі та корегувальні рубки і обрізки, контролюватиме отримані від таких рубок і обрізок дрова з метою їх продажу незахищеним категоріям населення за пільговими цінами	Структура виконавчих органів міської ради (зі змінами)	2024	500	100	200	200	Міський бюджет	Бериславська МВА
3.5	Прийняття цільової програми «Пільгові дрова» з метою зменшити небезпеку нелегальних рубок лісосмуг та інших насаджень з метою обігріву. Джерелом дров будуть продукти профілактичних рубок та закуплені гуртовими партіями коштом міського бюджету в лісозабезпечених регіонах України.	Рішення про затвердження програми; розподілено за пільговими цінами 12 000 куб м. дров щороку, з них за рахунок профілактичних рубок і обрізок до 2 000 куб м.	Прийняття програми: 12.2023 на 2024-2026 роки	5 500 <i>(різниця між вартістю закупки за 1100 грн куб.м. і пільгою жетим від продажу за пільговою ціною)</i>	2 000	1 800	1 700	Міський бюджет	Бериславська МВА
Розділ 4. Захист земель від деградації та підвищення родючості ґрунтів в інших, ніж озеленення, спосіб									
4.1	Рекультивация порушених земель (внаслідок забруднення ТПВ на земельній ділянці комунальної власності площею 2,29247 га в межах м. Берислав)	Акти за ф. КБ-2в, довідка КБ-3, площа 2,29247 га	2024	3 724,082 465,51	3 724,082 465,51			Державний бюджет Міський бюджет	Бериславська МВА
4.2	Проведення обстеження земель і ґрунтів на предмет топографічної цілісності, хімічного забруднення, кислотно-лужного балансу (внаслідок артилерійсько-бомбових ударів російського агресора)	Публічні звіти землевпорядника (в складі публічних звітів голови МВА); дефектні акти	2024-2026	30,00	10,00	10,00	10,00	Міський бюджет	Бериславська МВА
4.3	Рекультивация порушених земель (внаслідок артилерійсько-бомбових ударів російського агресора)	Акти за ф. КБ-2в, довідка КБ-3, площа ділянок 1000 га	2024-2026	1 517,679 168, 631	505,893 56,21	505,893 56,21	505,893 56,211	Міжнародна грантова допомога Міський бюджет (співфінансування)	Бериславська МВА

4.4	Передача відремонтованих/реконструйованих лісосмуг в пільгову оренду користувачам сусідніх земель сільгоспризначення	Публічні звіти землевпорядника (в складі публічних звітів голови МВА); до 10 км (20 га)	2025-2026	-					Бериславська МВА, землевпорядник
Розділ 5. Недопущення забруднення довкілля не очищеними стічними водами									
5.1	Реконструкція очисних споруд м. Берислав Херсонської області (Коригування 3)	800 м.куб/добу	2024-2025	61 297,101 7567,046	35 000,00 4 000,00	26 297,101 3 567,046		Державний бюджет Міський бюджет	Бериславська МВА
5.2	Проектування модульних водоочисних споруд потужністю 10 – 250 куб.м. на добу і локальних систем каналізації для приватного сектора м. Берислав і сільських населених пунктів громади	4 системи на 400 споживачів кожна; робочі проекти, кошториси	2025-2026	218,500		218,500		Міський бюджет	Бериславська МВА, КВУ "Бериславський водоканал"
5.3	Пілотний монтаж модульних водоочисних споруд потужністю 10 – 250 куб.м. на добу і локальних систем каналізації для приватного сектора м. Берислав і сільських населених пунктів громади	1 система на 400 споживачів (100 куб.м. на добу);	2026	2 185,00 60,00 -		2 185,00 60,00 -		Міжнародна грантова допомога (вартість устаткув.) Міський бюджет (монтаж) Прокладання мереж і підключення абонентів за їх рахунок	Бериславська МВА, КВУ "Бериславський водоканал"
Розділ 6. Відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарного стану річок, водойм та підземних вод									
6.1	Проведення робіт по реконструкції водогонів в м. Берислав	1,1 км.	2024-2026	450	150,00	150,00	150,00	Міський бюджет	Бериславська МВА, КВУ "Бериславський водоканал"
6.2	Поглиблення свердловин через падіння артезіанського горизонту та встановлення більш потужного енергозберігаючого обладнання на артезіанські свердловини	3 свердловини; Акти виконаних робіт за ф. КБ-2в, довідки з ф. КБ-3	2024-2026	206,475 90	68,825 30	68,825 30	68,825 30	Міжнародна грантова допомога (вартість устаткув.) Міський бюджет (буд - монт роботи)	Бериславська МВА, КВУ "Бериславський водоканал"
Розділ 7. Винищення карантинних алергенних рослин									
7.1	Закупівля і внесення за допомогою БПЛА гербіцидів проти амброзії полинолистої	До 2000 га Накладні на закупівлю; акти виконаних робіт від підрядника	2024-2026 (квітень-червень, одноразові обробки)	2 595,9 (вартість 100 упаковок гербіциду 2,653 * 100 = 265,3 + вартість послуги 0,3 т. грн/га = 600)	865,3	865,3	865,3	Міський бюджет	Бериславська МВА
7.2	Винищення амброзії полинолистої в межах населених пунктів методом механічного викошування	До 30 га	2024-2026 (квітень-травень)	1 350	450	450	450	Міський бюджет	Бериславська МВА